

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
oddělení dozoru Ostrava

Právní rozbor návrhu obecně závazné vyhlášky

Obec: Kunín (dále jen „obec“)

Návrh obecně závazné vyhlášky č. 1/2019, o stanovení systému shromazďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem na území obce (dále jen „návrh OZV“)

Na základě zmocnění:

Z úvodní věty vyplývá, že obecně závazná vyhláška (dále též „OZV“) bude vydána na Zastupitelstvu obce dne (neuvedeno) pod číslem usnesení (neuvedeno) na základě ustanovení § 10 písm. d) a § 84 odst. 2 písm. h) zák. č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“) a § 17 odst. 2 zák. č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpadech“).

Posouzení návrhu OZV:

Při posuzování zákonnosti návrhu OZV bylo vycházeno z níže uvedených právních předpisů, nálezů Ústavního soudu, metodických materiálů a stanovisek odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra.

Právní předpisy:

- ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Ústava“),
- usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky (dále jen „Listina základních práv a svobod“),
- zákon o obcích,
- zákon o odpadech,
- vyhlášky č. 321/2014 Sb., o rozsahu a způsobu zajištění odděleného soustředování složek komunálních odpadů (dále jen „vyhláška o odpadech“),
- zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“),
- zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o archivnictví“),
- zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).

Nálezy Ústavního soudu:

- Pl. ÚS 36/06,
- Pl. ÚS 39/06,
- Pl. ÚS 47/06.

Metodický materiál odboru veřejné správy, dozoru a kontroly:

- Metodický materiál č. 5 k vydání obecně závazné vyhlášky obce o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem

K obsahu návrhu OZV:

Ministerstvo vnitra se při posuzování návrhu OZV zaměřilo na zkoumání, zda obec při záměru vydat OZV nejedná za hranicí pravomocí, tj. zda nejedná mimo věcnou působnost zákonem jí vymezenou, nebo nezneužije svěřené pravomoci. Dle ustanovení Čl. 104 odst. 3 Ústavy je obec, resp. její zastupitelstvo nadáno pravomocí vydávat obecně závazné vyhlášky v mezích své působnosti. Na tuto činnost je třeba pohlížet jako na originární normotvorbu.

Podle ustanovení § 84 odst. 2 písm. h) zákona o obcích je zastupitelstvu obce vyhrazeno vydávat obecně závaznou vyhlášku obce v rámci samostatné působnosti obce. Dle ustanovení § 35 odst. 1 zákona o obcích do samostatné působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon.

Ukládat prostřednictvím obecně závazné vyhlášky občanům jednostrannými příkazy a zákazy povinnosti smí obec jen na základě a v mezích zákona, neboť je vázána ustanovením Čl. 2 odst. 3 Ústavy a Čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

Podle ustanovení § 35 odst. 3 písm. a) zákona o obcích se obec při výkonu samostatné působnosti (obecně definované ustanovením § 35 odst. 1 zákona o obcích) řídí při vydávání obecně závazné vyhlášky zákonem. Tomuto zákonnému příkazu odpovídá vymezení věcných oblastí, v nichž je obec oprávněna originálně tvořit právo.

Zákon o obcích stanoví ve svém § 10, v jaké věcně vymezené oblasti může obec ukládat povinnosti obecně závaznou vyhláškou vydanou v samostatné působnosti, přičemž mimo jiné stanoví pod písm. d), že tak lze učinit též „*stanoví-li tak zvláštní zákon*“. Zvláštním zákonem je v daném případě zákon o odpadech, podle jehož ustanovení:

• **§ 17 odst. 2** „*Obec ve své samostatné působnosti stanoví obecně závaznou vyhláškou obce systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů vznikajících na jejím katastrálním území. Obecně závaznou vyhláškou může stanovit také systém nakládání se stavebními odpady produkovanými na jejím katastrálním území nepodnikajícími fyzickými osobami.*“.

Čl. 1 Úvodní ustanovení

Článek uvádí, že „*Tato obecně závazná vyhláška (dále jen „vyhláška“)* stanovuje systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů vznikajících na území obce Kunín, včetně nakládání se stavebním odpadem.“.

Dle § 17 odst. 2 zákona o odpadech „*Obec ve své samostatné působnosti stanoví obecně závaznou vyhláškou obce systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění,*

využívání a odstraňování komunálních odpadů vznikajících na jejím katastrálním území. Obecně závaznou vyhláškou může stanovit také systém nakládání se stavebními odpady produkoványými na jejím katastrálním území nepodnikajícími fyzickými osobami.“

Ustanovení je v souladu se zákonným zmocněním obsaženým v § 17 odst. 2 zákona o odpadech. Text obsahuje odkaz na poznámku pod čarou č. 1, kde je uvedeno „*Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 93/2016 Sb., o Katalogu odpadů*“.

U Čl. 1 nebyl shledán rozpor se zákonem.

Čl. 2 Třídění komunálního odpadu

Odst. 1 stanoví, že *„Komunální odpad se třídí na složky:*

- a) biologické odpady*
- b) papír,*
- c) plasty včetně PET lahví,*
- d) nápojové kartony (Tetrapak)*
- e) sklo,*
- f) kovy,*
- g) nebezpečné odpady,*
- h) objemný odpad,*
- i) jedné oleje a tuky*
- j) směsný komunální odpad“*

Ustanovení je v souladu s § 17 odst. 2 zákona o odpadech a § 17 odst. 3 téhož zákona, když obec je povinna zajistit místa pro oddělené soustředování složek komunálního odpadu, minimálně nebezpečných odpadů, papíru, plastů, skla, kovů a biologicky rozložitelných odpadů.

Odst. 2 definuje pojem *„směsný komunální odpad“*, a to *„směsný komunální odpad je zbylý komunální odpad po vytrídění odpadů dle odstavce 1 písm. a), b), c), d), e), f) g), h) a j).“* Ustanovení je informativně normativní povahy.

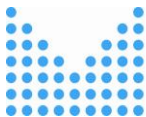
U Čl. 2 nebyl shledán rozpor se zákonem.

Čl. 3 Shromažďování tříděného odpadu

Dle § 17 odst. 3 zákona o odpadech *„je obec povinna zajistit místa pro odkládání veškerého komunálního odpadu produkováného fyzickými nepodnikajícími osobami na jejím katastrálním území. Obec je povinna zajistit místa pro oddělené soustředování složek komunálního odpadu, minimálně nebezpečných odpadů, papíru, plastů, skla, kovů a biologicky rozložitelných odpadů. Ministerstvo může stanovit vyhláškou podrobnosti rozsahu a způsobu zajištění odděleného soustředování složek komunálních odpadů.“*

Odst. 1 uvádí, že tříděný odpad je shromažďován do zvláštních sběrných nádob, pytlů.

Odst. 2 uvádí, že zvláštní sběrné nádoby jsou umístěny na stanovištích uvedených v příloze. Ustanovení těchto odstavců je v souladu s § 17 odst. 3 zákona o odpadech.

Odst. 3 zavádí barevné a písemné označení zvláštních sběrných nádob v rámci systému nakládání s komunálním odpadem obce. Ustanovení je v souladu s § 17 odst. 2 zákona o odpadech.

Odst. 4 v souladu s § 17 odst. 5 zákona o odpadech stanoví, „že do zvláštních sběrných je zakázáno ukládat jiné složky komunálních odpadů, než pro které jsou určeny.“

Odst. 5 uvádí, že tříděný odpad lze také odevzdávat ve sběrném dvoře. Ustanovení dále uvádí umístění sběrného dvoru. Ustanovení je v souladu s § 17 odst. 3 zákona o odpadech.

Upozorňujeme, že v rámci abstraktní kontroly zákonnosti nebylo posuzováno, zda v návrhu OZV na vymezených místech pro odkládání odpadu plní obec povinnosti původce odpadu. Obec by však měla pro odkládání komunálních odpadů určit pouze ta místa, kde náklady na odstranění komunálního odpadu nese sama obec. Podle ustanovení § 4 odst. 1 písm. x) zákona o odpadech je obec od okamžiku, kdy fyzická osoba odpad odloží na místě k tomu určeném, původcem a současně vlastníkem tohoto odpadu, a je povinna s ním naložit v souladu se zákonem o odpadech. Pokud by tomu tak nebylo, byl by postup obce v rozporu s § 4 odst. 1 písm. x) zákona.

U Čl. 3 nebyl shledán rozpor se zákonem.

Čl. 4 Sběr a svoz nebezpečných složek komunálních odpadů, jedlého oleje a tuků

V souladu s ustanovením § 17 odst. 3 zákona o odpadech je v **odst. 1** stanoveno, že sběr a svoz nebezpečných odpadů je zajišťován minimálně dvakrát ročně na jaře a na podzim jejich odebíráním ve sběrném dvoře a ukládáním přímo od zvláštních sběrných nádob k tomuto sběru určených, přičemž informace o sběru jsou zveřejňovány způsobem v místě obvyklým (na úřední desce obecního úřadu, webových stránkách obce a ve zpravodaji).

V souladu s ustanovením § 17 odst. 3 zákona o odpadech je v **odst. 2** stanoveno, že sběr a svoz jedlého oleje a tuků je zajišťován jeden den v měsíci jeho odebíráním ve sběrném dvoře a ukládáním do sběrných nádob k tomuto účelu určených, přičemž informace o sběru jsou zveřejňovány způsobem v místě obvyklým (na úřední desce obecního úřadu, webových stránkách obce a ve zpravodaji).

Ustanovení v **odst. 3** uvádí, že shromažďování nebezpečných složek komunálního odpadu, jedlého oleje a tuků podléhá požadavkům stanoveným v č. 3 odst. 4. Ustanovení je v souladu s § 17 odst. 5 zákona o odpadech.

Text obsahuje odkaz na poznámku pod čarou č. 2, kde je uvedeno „Vyhláška č. 93/2016 Sb., o Katalogu odpadů“.

U Čl. 4 nebyl shledán rozpor se zákonem.

Čl. 5 Sběr a svoz objemného odpadu

Odst. 1 definuje, co je objemným odpadem.

V souladu s ustanovením § 17 odst. 3 zákona o odpadech je **v odst. 2** stanoveno, že sběr a svoz objemného odpadu je zajišťován jeden den v měsíci jeho odebíráním ve sběrném dvoře a ukládáním do sběrných nádob k tomuto účelu určených, přičemž informace o sběru jsou zveřejňovány způsobem v místě obvyklým (na úřední desce obecního úřadu, webových stránkách obce a ve zpravodaji).

Ustanovení v **odst. 3** uvádí, že shromažďování objemného odpadu podléhá požadavkům stanoveným v č. 3 odst. 4. Ustanovení je v souladu s § 17 odst. 5 zákona o odpadech.

U Čl. 5 nebyl shledán rozpor se zákonem.

Čl. 6 Shromažďování směsného komunálního odpadu

V souladu s ustanovením § 17 odst. 3 zákona o odpadech jsou odst. 1 až 2 určena místa pro odkládání směsného komunálního odpadu a nádoby k tomu určené.

U Čl. 6 nebyl shledán rozpor se zákonem.

Čl. 7 Nakládání se stavebním odpadem

Odst. 1 až 2 podávají informaci k nakládání se stavebním odpadem.

Obec je oprávněna na základě § 17 odst. 2 zákona o odpadech stanovit systém nakládání se stavebním odpadem, avšak obec není původcem stavebního odpadu (jako je tomu u odpadu komunálního dle § 4 odst. 1 písm. x) zákona o odpadech) a není ze zákona o odpadech povinna (a ani oprávněna) s tímto odpadem nakládat jako jeho původce. Její zákonná role končí tím, že svou vyhláškou může stanovit systém nakládání se stavebním odpadem produkovaným na svém katastrálním území nepodnikajícími fyzickými osobami.

U Čl. 7 nebyl shledán rozpor se zákonem.

Čl. 8 Závěrečná ustanovení

V souladu s § 84 odst. 2 písm. h) zákona o obcích se odst. 1 ruší obecně závazná vyhláška obce Kunín č. 1/2015 o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Zrušovaná obecně závazná vyhláška je vymezena jednoznačně, nemůže tedy dojít k ohrožení právní jistoty adresátů OZV při identifikaci zrušované vyhlášky. Zastupitelstvu obce/města, kterému je zákonem vyhrazeno vydávat obecně závazné vyhlášky, je vyhrazeno též rozhodnout o jejich zrušení (tj. rozhodnout o přijetí obecně závazné vyhlášky, která bude obsahovat zrušovací ustanovení k existující obecně závazné vyhlášce). Zrušením předchozí právní úpravy se tak předchází i nejasnostem při aplikaci více platných a účinných právních předpisů (obecně závazných vyhlášek obce), tj. je naplněn i účel zachování přehlednosti právního řádu.

Článek stanoví účinnost dnem 1. 4. 2019, s výjimkou ustanovení čl. 4 bodu 2), které nabývá účinnosti dnem 1. 1. 2020. Obecně závazné vyhlášky a nařízení obce musí být vyhlášeny, což je podmínkou platnosti právního předpisu obce. Vyhlášení se provede tak, že se právní předpis obce vyvěsí na úřední desce obecního úřadu po dobu 15 dnů. Dnem vyhlášení právního předpisu obce je první den jeho vyvěšení na úřední desce. Pokud není stanovena účinnost pozdější, nabývají právní předpisy obce účinnosti patnáctým dnem po dni vyhlášení. Vyžaduje-li to naléhavý obecný zájem, lze výjimečně stanovit dřívější počátek účinnosti, nejdříve však dnem

vyhlášení. Vzhledem k tomu, že se jedná o návrh, nebylo možno posoudit soulad tohoto ustanovení s ustanovením § 12 odst. 2 zákona o obcích.

U Čl. 8 nebyl shledán rozpor se zákonem.

Informace o vyvěšení na úřední desce

Dle ustanovení § 65 odst. 3 zákona o archivnictví „*má-li být dokument vyvěšen na úřední desce, činí se tak vyvěšením jeho stejnopisu opatřeného datem vyvěšení. Po sejmutí se vyvěšený stejnopis opatří datem sejmutí a zařadí do příslušného spisu jako doklad o vyvěšení dokumentu na úřední desce.*“

Podepisování právních předpisů

Dle ustanovení § 104 odst. 2 zákona o obcích podepisuje právní předpisy obce starosta spolu s místostarostou. Návrh OZV je opatřen místem pro podpisy místostarostky a starostky.

K označení OZV razítkem

Žádný právní předpis neukládá povinnost opatřit právní předpis obce razítkem.

Závěr: Při posouzení nebyl shledán rozpor návrhu OZV se zákonem

Upozornění a doporučení je uvedeno k Čl. 3 návrhu OZV.

Zpracoval: Mgr. Lukáš Vomlela, Ph.D.

Schválil: Mgr. Josef Zich

V Ostravě dne: 19. 11. 2018